

Przewodnik po Hrabstwie Kłodzkim

Opracował Łukasz Ignatow, VILLA ALINA Medical&SPA

Ziemia Kłodzka

– miejsce, gdzie czas się zatrzymał.

Witamy serdecznie w Polanicy-Zdrój, Perle Uzdrawisk Kłodzkich, znajdującej się w samym sercu Ziemi Kłodzkiej. Goście przybywający do tego przepięknego miejsca niejednokrotnie nie zdają sobie sprawy, jak wiele pięknych i tajemniczych miejsc znajduje się w okolicy. Wszystkie one czekają, aby uwieść swą niepowtarzalną urodą, zachwycić urokiem, sprawić, żeby nigdy Państwo o nich nie zapomnieli. Wiele z takich miejsc jest opisane w każdym przewodniku, kilka znanych jest wszystkim mieszkańcom regionu, ale są i takie, o których wiedzą nieliczni. I niechętnie się tą wiedzą dzielą, jednakże kiedy zostaną Państwo w nią wtajemniczeni... Zaczniemy jednak po kolei.

Ziemia Kłodzka to nie tylko zespół znanych na całą Polskę Uzdrawisk: Polanica-Zdrój, Duszniki, Łądek, Kudowa, ale również obszar, na którym występowały niegdyś liczne kopalnie – w tym złota i srebra, miejsce, o mocnym zabarwieniu religijnym, a także, dzięki charakterystycznemu położeniu, miejsce, w którym silnie przenikają się kultury polska oraz czeska. To tutaj dochodziło do walk w czasie wojen

Husyckich (również polski pisarz Andrzej Sapkowski w przepiękny sposób opisał te tereny w swojej słynnej Trylogii Husyckiej), to w Srebrnej Górze znajduje się największa naziemna twierdza, wiedzieli Państwo o tym?

A ponad wszystkim górują liczne szczyty, z Masywem Śnieżnika w roli głównej, a także Góry Stołowe, których unikalność (na skalę całego kraju) polega na licznych i różnorodnych formach erozji piaskowców, tworzących zarówno pojedyncze skałki, jak i całe labirynty i bloki skalne.

Miejsce to jest atrakcyjne dla turystów przez cały rok, również ze względu na liczne imprezy kulturalno-rozrywkowe. Część z nich odbywa się cyklicznie, niektóre mają ruchome terminy, inne odbywają się jednorazowo, ale dzięki niepowtarzalnej atmosferze miejsc, w których są organizowane, każda z nich na długo pozostaje w pamięci uczestników.

Ziemia Kłodzka jest obszarem, gdzie każdy znajdzie coś dla siebie. To miejsce zarówno dla spragnionych wrażeń doświadczonych wędrowców, ciekawych Świata odkrywców, osób, które chcą po prostu wypocząć, ale także dla całych rodzin. Unikalny mikroklimat pozytywnie wpływa na osoby z chorobami górnych dróg oddechowych, a cisza i spokój pozwalają osobom starszym w miłej atmosferze spędzać jesień swojego życia.

„A dlaczego nazywają się Stołowe?”

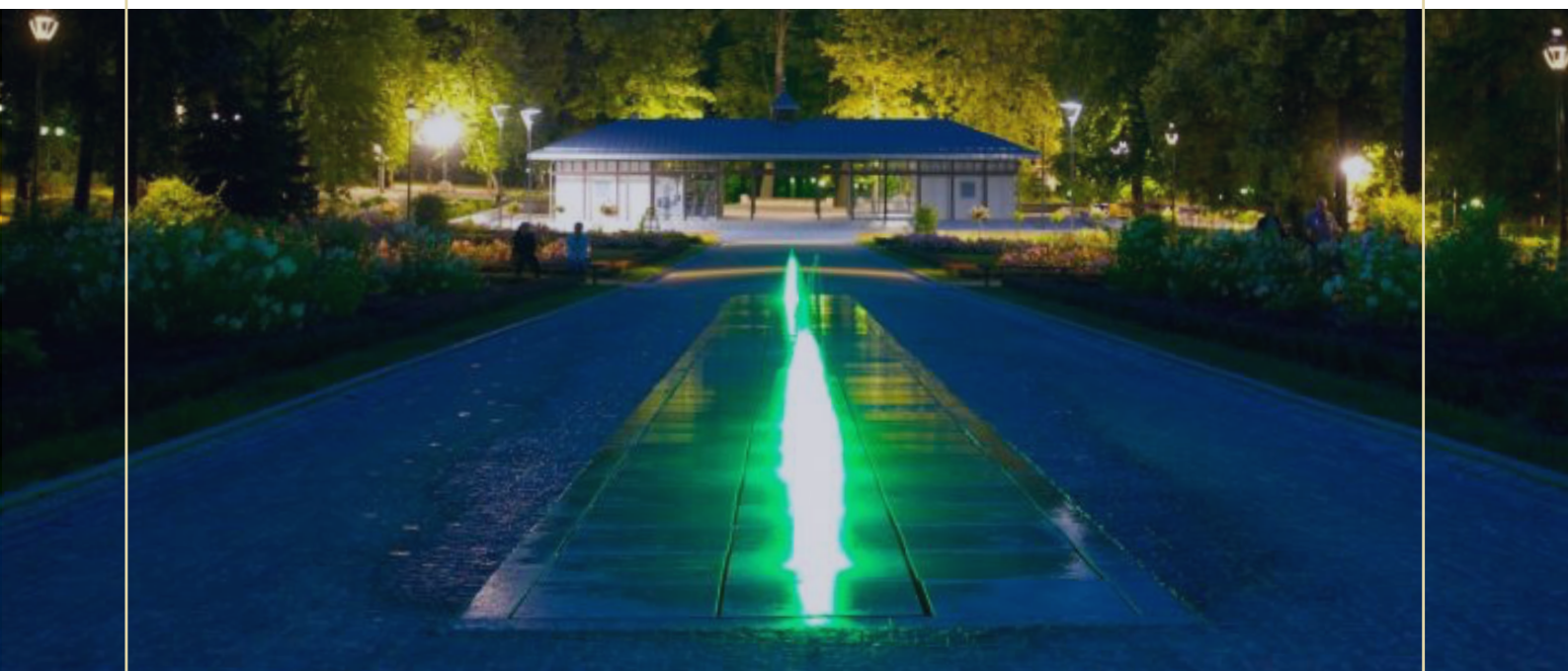

Ziemia Kłodzka, jak wcześniej wspomniałem, posiada unikalne w skali całej Polski pasmo góry nazwane Górami Stołowymi. Nazwa pochodzi od najwyższego szczytu – Szczelinca Wielkiego, który wygląda niczym płaski stół. Szczeliniec Wielki oraz Labirynt Błędnych Skał są największymi atrakcjami Gór Stołowych. Wejście na szczyt znajduje się w miejscowości Karłów, do której można dojechać zarówno do strony Kudowy Zdrój jak i Radkowa. Droga, którą musimy przebyć nazywa się Drogą Stu Zakrętów (dokładnie jest ich 126), jest wąska, niebywale kręta i stanowi nie lada wyzwanie dla kierowców. W połowie trasy z Radkowa do Karłowa znajduje się tak zwany „zakręt śmierci” – zakręt o 180°, na którym lepiej nie mijać się z żadnym większym pojazdem, typu autokar.

Niepowtarzalność i unikatowość tych Gór polega na fantastycznych kształtach nadanych piaskowcowi w wyniku erozji, możemy zaobserwować je już podczas podróży Drogą Stu Zakrętów. Możemy się zatrzymać na jednym z kilku zakrętów i podziwiać ta wspaniałe arcydzieła przyrody z bliska, musimy tylko pamiętać, że znajdujemy się

na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych, co wymusza na nas odpowiednie zachowanie.

Gdy dotrzemy do Karłowa, czeka nas krótki spacer nowopowstałym deptakiem (po drodze mijamy lokalny Park Dinozaurów oraz mamy możliwość skosztować lokalnych produktów) aż do schodów prowadzących do schroniska mieszczącego się na szczycie Szczelińca Wielkiego. Mamy do pokonania 667 stopni, a przejście jest wąskie, dlatego warto zaplanować nasze wyjście jak najwcześniej, aby uniknąć korków i niepotrzebnych przestojów w okolicach południa. W połowie drogi przecinamy szlak żółty, którym możemy zejść do miejscowości Pasterka. Warto tam zajrzeć, aby móc zwiedzić urodziwy kościółek (a także, w odpowiedniej porze roku, pozierać grzyby!).

Dotarliśmy do schroniska, w którym możemy się zatrzymać, zjeść posiłek, napić się, albo podziwiać wspaniałe widoki. Dla turystów przygotowanych zostało kilka platform widokowych, z których rozlega się panorama na całą Ziemię Kłodzką. W bezchmurne dni możemy dostrzec nawet Masyw Śnieżnika.

Wydawać by się mogło, że to koniec podróży, pooglądaliśmy widoki, kupiliśmy pamiątki, możemy wracać. Nic bardziej mylnego! Za schroniskiem znajduje się początek najciekawszej trasy spacerowo – widokowej, jaką zapewne mieli Państwo oglądać. Przed nami około godzinny marsz po samym szczycie Szczelińca Wielkiego, w czasie tego spaceru mamy do pokonania rozpadliny, labirynty, wąskie przejścia, a także Piekło, w którym jest naprawdę... zimno! Ponadto trasa usłana jest ciekawymi formami skalnymi, o tak finezyjnych nazwach jak: małpolud, wielbłąd, sowa czy fotel pradziada.

To właśnie w Piekiełku kręcono „Opowieści z Narni: Książę Kaspian”. Od Szczelińca możemy dotrzeć do Labiryntu Błędnych Skał. Drogi są dwie – samochodem DSZ lub szlakiem. Jadąc mamy do pokonania kolejne zakręty, natomiast podczas wędrówki szlakiem możemy podziwiać ruiny starego Fortu Karola, a każde obejrzeć z daleka miejsce, w którym kilkanaście lat temu dokonano morderstwa na dwojce studentów z Wrocławia. Brr, powiało grozą....

Dlatego, przed wędrówką po Błędnych Skałach warto wysłuchać legend o Duchu Gór, zwanym Liczyrzepą, opowiadanych przez niego samego! Liczyrzepa chętnie dzieli się legendami na swój temat i pozuje do zdjęć. Przed rozpoczęciem wędrówki należy ubrać się w coś, co może się ubrudzić i zamoknąć, ponieważ przyjdzie nam przeciskać się przez wąskie szczeliny, ocierać o mokre i omszałe skały, przechodzić na kolanach pod nawisami skalnymi i brodzić niemal po koski w wodzie (jeśli wcześniej padało).

Jest tylko jedno słowo, które w pełni oddaje uczucia uczestniczące podczas takich wędrówek - PRZYGODA!

A jeśli nadal nie mają Państwo dość, polecam odwiedzić Skalne Miasto w czeskim Adrspachu – monumentalne rzeźby skalne, przy których człowiek doskonale odczu-

wa, jak jest maluczki wobec wspaniałości przyrody. Tam również mają Państwo możliwość spacerować labiryntami skalnymi, podobnym do Błędnych Skał, a także przepłynąć się drewnianą łodzią po jeziorze znajdującym się w centrum Skalnego Miasta.

Ziemia Kłodzka otoczona jest pasmami górskimi niemal z każdej strony. Oprócz wspomnianych wcześniej Gór Stołowych mają Państwo możliwość zwiedzić również (m.in.): Góry Orlickie – najwyższe pasmo Sudetów Środkowych, w większości leżące po czeskiej stronie; Masyw Śnieżnika – najwyższe pasmo górskie Sudetów Wschodnich, z najwyższym punktem na wysokości 1425 m n.p.m., jedyne miejsce, w którym występuje kosodrzewina, świadcząca o piętrowości szaty roślinnej; Góry Bialskie – położone bezpośrednio przy Masywie Śnieżnika; Góry Bystrzyckie – do których można dotrzeć szlakiem bezpośrednio z Polanicy – Zdrój.

Raz na ziemi, raz pod ziemią.

Któż z nas nie ekscytował się przygodami załogi Rudego 102? A czy wiedzieli Państwo, że w właśnie w Kłodzku na Twierdzy Kłodzkiej nakręconych zostało część zdjęć do ostatniego odcinka tego kultowego serialu?

Twierdze są dwie, ale to właśnie ta Duża, górująca nad miastem, została niegdyś doceniona przez filmowców, a obecnie jest największą atrakcją Kłodzka, największego miasta Ziemi Kłodzkiej. Sama twierdza jest systemem obronnym z okresu XVII i XVIII wieku, zachowana w dobrym stanie, ale poddawana renowacji. W skład kompleksu wchodzi dwie części: podziemny labirynt o długości 1 km, oraz nadziemna twierdza główna. Jest to obiekt z bardzo bogatą historią, o której opowiedzą nam profesjonalni przewodnicy. Od kilku lat jest ona również miejscem cyklicznej imprezy zwanej Dniami Twierdzy Kłodzkiej, której głównym punktem jest rekonstrukcja bitwy z okresów wojen napoleońskich.

Drugim bardzo ważnym obiektem o podobnym charakterze jest Twierdza Srebrno-

górska – największy tego typu obiekt w Europie. Składa się z sześciu fortów i kilku bastionów. Największy w Europie donżon składa się z 4 bastionów wieżowych, a jego korona jest idealnym punktem widokowym na góry Bardzie. Po obiekcie oprowadzają przewodnicy ubrani w stroje Prusaków z okresu panowania Fryderyka Wielkiego.

Jeśli zgrzaliśmy się wspinaczką po potężnych bastionach, wystawieni na palące słońce to warto się ochłodzić. W tym celu musimy zejść pod ziemię.

Człowiek od zarania dziejów miał jedną słabość. No dobrze, miał ich wiele, ale na dźwięk tego jednego słowa w oku każdego z nas zabłyśnie płomyk. Złoto.

Na terenie Ziemi Kłodzkiej znajduje się jedna z najstarszych kopalni złota w Polsce. Najstarsze prace wydobywcze prowadzono w okolicach Złotego Stoku już około 2000 lat p.n.e. Od tego czasu aż do lat dzisiejszych zdołano wydrążyć przeszło 300 km sztolni, szybów i chodników rozmieszczonych aż na 21 poziomach. Pierwszy zapis o prowadzonych tu robotach górniczych pochodzi z 1273 r. Na przestrzeni całego okresu wydobywczego, tj. w ciągu ponad 700 lat, wydobyto w Złotym Stoku ok. 16 ton czystego złota.

Po ukończeniu wydobycia postanowiono, że niektóre korytarze warto udrożnić i udostępnić dla ruchu turystycznego. Po 5 latach prac uruchomiono Podziemną Trasę Turystyczną "Kopalnia Złota", udało się udostępnić niezwykle ciekawe sztolnie: "Sztolnię Gertuda" , "Sztolnię Czarną Górna" z jedynym w Polsce podziemnym wodospadem (8 m wysokości), Sztolnię Czarną Dolną.

Obecnie cały teren Kopalni Złota został przekształcony na turystyczne miasteczko, w którym czekają atrakcje zarówno dla dorosłych, jak i dla najmłodszych. Każdy znajdzie tutaj coś, co go zacieka. Można zwiedzić z przewodnikiem udostępnione sztolnie, przepłynąć łodzią pod wodą (lepiej się nie wychylać, mimo kasku – boli!), uczestniczyć w płukaniu złota i odlewaniu pamiątkowych sztabek złota oraz wybiciu złotych monet.

Czas zejść jeszcze głębiej, ponieważ na odkrycie czeka...

Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie. O atrakcyjności tego obiektu może świadczyć to, że bilety na zwiedzenie obiektu trzeba rezerwować na długo przed przyjazdem (czasem nawet miesiąc naprzód to za mało!). Wynika to z chęci zadbania o unikalny mikroklimat panujący w jaskini, stąd ilość wejść jest ograniczona. Wejście do jaskini znajduje się na wysokości ok. 800 m n.p.m., a trasa biegnie środkowym piętrem jaskini. Trasa została świetnie przygotowana do zwiedzania, ale oczywiście istnieje minimalne ryzyko niebezpieczeństwa, jednakże wynikać może ono jedynie z nieodpowiedniego zachowania zwiedzających. Łączna długość korytarzy jaskini przekracza

2,5 km, przy różnicy wysokości między najwyższym, a najniższym punktem około 60 m. Jest to największa jaskinia Sudetów i jedna z głębszych jaskiń w Polsce (jaskinie o większych głębokościach spotykamy na terenie Polski w obszarze krasu tatrzańskie-go). Podczas zwiedzania Jaskini towarzyszy nam to samo uczucie, co podczas wędrówki labiryntem Błędnych Skał. Przygoda.

Jeśli spodobało się Państwu podziemne zwiedzanie, to warto na chwilę opuścić teren Ziemi Kłodzka i udać się do Głuszycy, celem zapoznania się z Tajemniczym Podziemnym Miastem „Osówka”. „Osówka”, to drugi co do wielkości kompleks podziemnych budowli militarnych III Rzeszy w Górach Sowich z końca II wojny światowej. Najbardziej intrygujący odkrywców i badaczy z uwagi na daleko idące prawdopodobieństwo istnienia dalszej części korytarzy podziemnych i hal, które celowo zostały zablokowane przez Niemców. Pozostałe kompleksy rozmieszczone promieniście wokół masywu Włodarza to, Rzecznka, Włodarz, Jugowice Górne, Soboń, Sokolec. Należą do nich także podziemia pod zamkiem Książ, gdzie najpewniej miał się znajdować schron Hitlera na wypadek nalotów bombowych.

Pod Osówką udostępniono do zwiedzania ok. 1800 m. wąskich korytarzy, poprzeczanych halami i bocznymi przejściami, tworzącymi podziemny labirynt (w układzie szachownicy). „Osówka” ma także najbardziej rozbudowany i najlepiej zachowany system obiektów naziemnych na powierzchni góry. Należą do nich tzw. „Kasyno” i „Siłownia”, oddalone od siebie o 150 m., a także składy kruszywa, piasku i cementu oraz szyb wentylacyjny, łączący podziemia Osówki z wierzchołkiem góry. Ich istnienie potwierdza domniemanie o szczególnym znaczeniu tego obiektu. Warto! Oczywiście przed wyruszeniem na zwiedzanie podziemnych atrakcji warto się odpowiednio zabezpieczyć i ubrać, ponieważ różnica temperatur panujących na zewnątrz i pod ziemią jest znaczna, a kaskiem, którym dostajemy od przewodników – choćbyśmy nie wiem jak się wysilali – nie damy rady okryć się cali.

Imprezy cykliczne

Ziemia Kłodzka wyjątkowo obfituje w imprezy kulturalne, często te najwyższego lotu. Obfituje w imprezy muzyczne, baletowe, filmowe, folklorystyczne, poetyckie... Długo by o nich pisać. To tu, na tej ziemi biją prawdziwe źródła kultury.

Polanica-Zdrój

Uzdrowisko wyjątkowo bogate w imprezy kulturalne, niektórzy wręcz twierdzą że „Polanica kulturą stoi”.

Międzynarodowy Festiwal Filmów Amatorskich POL-8 im. Józefa Milki. Pomysłodawcą festiwalu był Józef Milka /1924- 1986/ z Wrocławia, związany również z Polanicą. Nazwa wywodzi się od skrótu Pol- Polanica i 8 mm - od szerokości taśmy na której realizuje się filmy. Pierwszy festiwal wtedy pod nazwą Ogólnopolski Festiwal Filmów Amatorskich odbył się w 1965 roku. Byli sceptycy i krytycy tej koncepcji,

stąd m.in. w latach 1986-89 festiwal przeniesiono do Książa. Kiedyś twórca festiwalu powiedział "przez 13 lat organizowałem polanicki festiwal a kiedyś nawet go wymyśliłem. POL-8 jest mi bliski .."

W Polanicy odbywa się niezwykle klimatyczny i trwający niemal przez cały rok cykl koncertów muzycznych. Począwszy od Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej (maja -września, koncerty w polanickim kościele pw. WNMP) poprzez Międzynarodowy Festiwal Muzyki Uzdrowskiej Muzyka Świata (wyjątkowa impreza w Teatrze Zdrojowym, w muszli, w salach koncertowych uzdrowiska) do cyklu Muzyka w uzdrowisku czy stałych koncertów orkiestry zdrojowej prezentującej bardzo wysoki poziom.

Interesujące wystawy w polanickiej Galerii Sztuki, liczne, zróżnicowane wernisaże. Polanica to Lato Filmowe w Hrabstwie Kłodzkim w kinie Światowid. Ziemia Kłodzka bywała wielokrotnie scenerią niejednego filmu.

Ponadto Wernisaż Fotografii "Zdroje Kultury", Dolnośląski Przegląd Form Teatralnych F-ART. (lipiec), Regionalny Przegląd Orkiestr Dętych w których jest taka moc? (czerwiec) Konkurs Poetycki Pegazik.

Długo można wymieniać kolejne polanickie imprezy. Tu nie można się nudzić...

Kudowa Zdrój

Jak Kudowa to słynny Festiwal Moniuszkowski cieszący się zasłużonym i wciąż nieśląbnącym powodzeniem. Pierwsza edycja odbyła się w dn. 15 lipca 1962 roku w rocznicę urodzin patrona. Od początku zakładano wysoki poziom artystyczny ale i przyciągnięcie poprzez imprezę kolejnych gości do kudowskiego uzdrowiska. I to się w pełni udaje.

Już w drugim roku wystawiono *Halkę* i *Straszny Dwór*. I tak przez kolejne lata przez tutejsze sceny przewinęły się dosłownie tysiące artystów, liczne zespoły operowe, orkiestry symfoniczne i kameralne. Niezapomniane były również przeboje Moniuszki, w bardziej lekkim wydaniu takich artystów jak m.in. Irena Santor, Danuta Rinn czy Marek Grechuta. Sam patron festiwalu niemniej gościnnie, zaprosił na swój festiwal m.in. K. Kurpińskiego, G. Verdiego, G. Donizettiego, W.A. Mozarta, B. Smetanę.

Kudowa żyje i innymi atrakcjami kulturalnymi, m.in. Międzynarodowy Przegląd Zespołów Ludowych Ziem Pogranicza "Róża Kłodzka".

Duszniki Zdrój

Duszniki zaś to Międzynarodowe Festiwale Chopinowskie - impreza o randze światowej. Pierwszy odbył się w dn. 25- 26 sierpnia 1946 roku dla upamiętnienia 120 rocznicy dusznickich koncertów Chopina (1826 r). To najstarszy polski festiwal oraz jeden z największych w świecie festiwali chopinowskich, w której bierze udział czołówka gwiazd zarówno polskiej, jak i światowej pianistyki. Można by długo wymieniać nazwiska sław m.in. Halina Czerny- Stefańska, Barbara Hesse-Bukowska, Piotr Paleczny, Krzysztof Zimerman, Stefan Askenaze, Stanisław Bunin, Dang Thai Son. W 1989 roku powstała Fundacja Międzynarodowych Festiwali Chopinowskich w Dusznikach Zdroju podtrzymująca tutejsze tradycje chopinowskie datujące się od XIX wieku. Festiwalowi towarzyszą kursy mistrzowskich interpretacji utworów Chopina z udziałem światowych pedagogów.

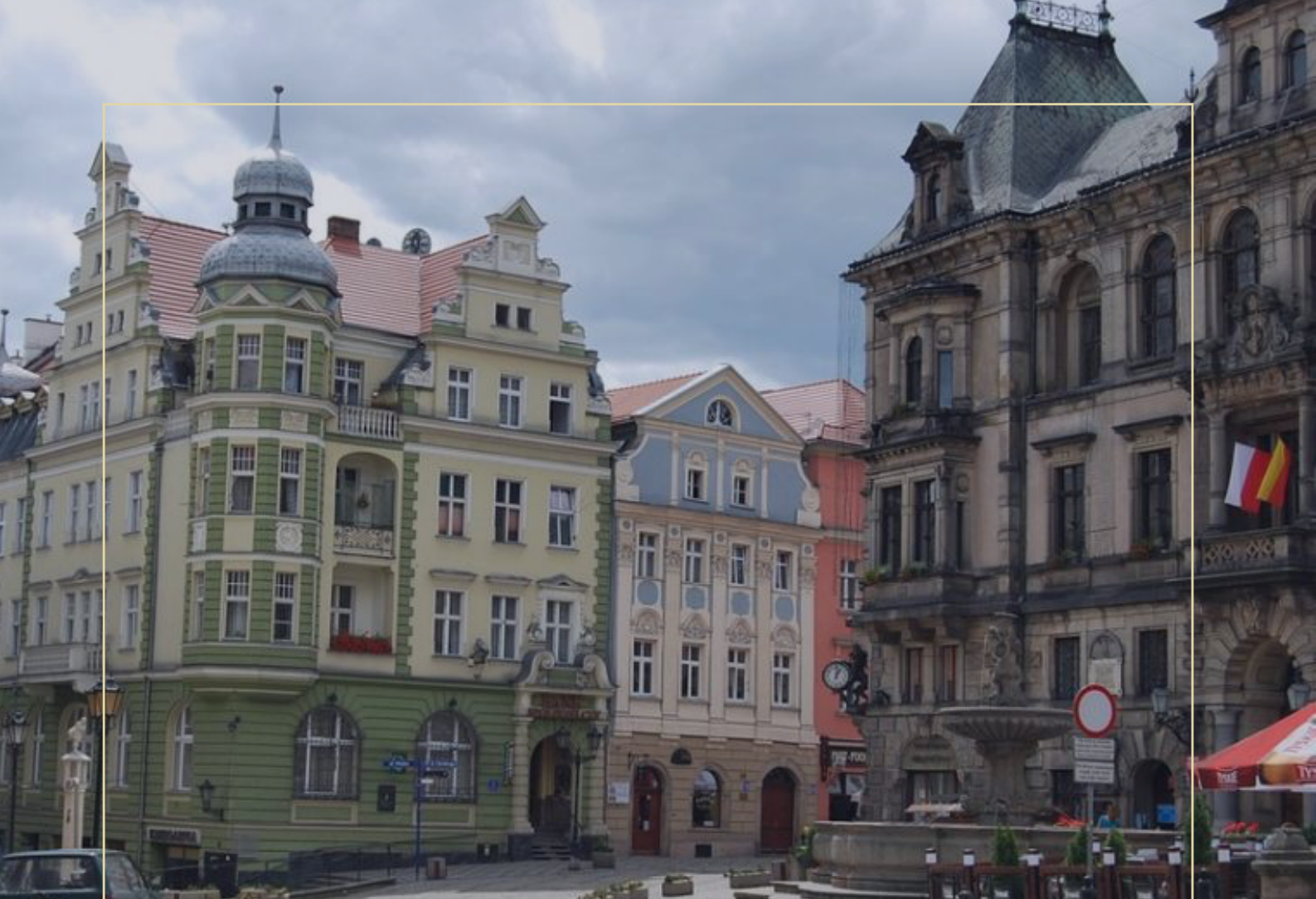

Łądek Zdrój

Proponuje trzy prestiżowe imprezy kulturalne (nie wspominając o imprezach lokalnych oraz okolicznościowych).

Pierwszą z nich jest Łądeckie Lato Baletowe - Międzynarodowy Festiwal Tańca. Każdego roku jest bogata i urozmaicona. Galowy wieczór baletowy, parada taneczna ulicami uzdrowiska, wieczór różnych kultur, warsztaty choreograficzne, koncert dzieci- dzieciom, występy młodzieży stepującej, taniec na parkiecie czyli taniec gwiazd, wspaniali goście. Imprezy o których głośno było daleko poza granicami Łądka.

Kolejna znacząca impreza to Łądeckie Lato Muzyczne. Cykl koncertów w malowniczych zakątkach uzdrowiska. Muzyka klasyczna i operetkowa, duża ilość koncertów. We wrześniu z kolei zapraszamy na Przegląd Filmów Górskich im. Andrzeja Zawady, mający już swoich stałych wielbicieli, nie tylko ludzi gór. Od kwietnia na łądeckim rynku odbywa się cyklicznie giełda staroci, na którą przyjeżdżają kolekcjonerzy z wielu zakątków kraju. Stało się to oryginalnym elementem wzbogacania miejscowej kultury.

Kłodzko

Większość imprez kulturalnych organizuje preżny Kłodzki Ośrodek Kultury. Bogata oferta obejmuje m.in.:

- Międzynarodowe Wieczory Muzyki Organowej i Kameralnej od 1986 roku
- Kłodzkie Wieczory Artystyczne będące prezentacją lokalnych środowisk twórczych
- Ogólnopolskie Impresje Gitarowe, krajowa impreza muzyczna, liczne koncerty
- Festiwal Sztuki Multimedialnej "Labirynt"
- Scena Sztuki, Salony Sztuki (miejskowa galeria organizuje ok. 20 wystaw rocznie)

Wspomnieć należy również o Kłodzkich Spotkaniach Muzealnych organizowanych przez miejscowe muzeum oraz o Dniach Twierdzy Kłodzkiej.

Bystrzyca Kłodzka

Wiele ciekawych imprez organizuje MGOK w tym koncerty jazzowe, rockowe, bluesowe, wernisaże, przegląd ludowych zespołów śpiewaczych i muzycznych. Z kolei kulturę południowego sąsiada prezentuje Polsko - Czeski Festiwal Folkowy "Słowiańskie Korzenie" czy polsko - czeski Jarmark Średniowiecza.

Ciekawe przedsięwzięcia organizuje tutejsze Muzeum Filumenistyczne. Warto również wspomnieć o cyklicznej imprezie literackiej "Okolica w literę zaklęta" organizowanej przez bystrzycką bibliotekę.

Zamykam oczy i wracam myślami do...

Ziemia Kłodzka pełna jest miejsc unikalnych, niespotykanych nigdzie więcej. Nie sposób jest wymenić je wszystkie, ale każde takie miejsce sprawi, że świat przestanie dla Państwa istnieć. Zachwycicie się pięknem przyrody, stylem w którym urządzono to miejsce, atmosferą panującą. A wystarczy tak niewiele, żeby być szczęśliwym – rzucić plecak, usiąść na trawie, zamknąć oczy, wciągnąć powietrze, zapomnieć o problemach, odciskach, zmęczeniu.

Poniżej przedstawiam listę wybranych najciekawszych atrakcji, które naprawdę warto obejrzeć przebywając w tych okolicach. Oczywiście lista jest o wiele dłuższa, dlatego zachęcam do samodzielnego zwiedzania i odkrywania nie wymienionych w tym mini – przewodniku miejsc, ruin oraz budowli.

Zapraszamy na relaksacyjny pobyt w Polanicy-Zdrój

VILLA ALINA Medical & SPA
ul. Matuszewskiego 10
57-320 Polanica-Zdrój

rezerwacje@willaalina.pl
74 866 70 90

